

Sygn. akt XII Co 1355/21

Dnia, 29 września 2021 r.

POSTANOWIENIE

Sąd Rejonowy w Bydgoszcz XII Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący Sędzia Sądu Rejonowego Bożena Więckowska

Sędzia Sądu Rejonowego Karolina Lubińska

Sędzia Sądu Rejonowego Dorota Wiese-Stefanek

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2021 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku P. J.

przeciwko Sądowi Rejonowemu w (...)

o egzekucję świadczenia niepieniężnego

postanawia:

wniosek odrzucić.

SSR Bożena Więckowska SSR Karolina Lubińska SSR Dorota Wiese-Stefanek

UZASADNIENIE

Pełnomocnik wierzyciela P. J. wniósł o wszczęcie przeciwko dłużnikowi - Sądowi Rejonowemu w (...), egzekucji świadczenia niepieniężnego objętego postanowieniem Sądu Rejonowego w (...) VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 kwietnia 2021 r. sygn. akt VII Po 16/21 w postaci obowiązku dopuszczenia wierzyciela do wykonywania wszystkich praw i obowiązków służbowych przysługujących mu z tytułu pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w (...), w tym w szczególności 1/ uwzględnienia (...), jako sędziego Sądu Rejonowego w (...) w wyznaczaniu terminów posiedzeń oraz przydzielaniu spraw w I Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego w (...), zgodnie z ogólnymi zasadami; 2/ zaniechanie aktów skutkujących niedopuszczeniem (...), jako sędziego Sądu Rejonowego w (...), do wykonywania obowiązków służbowych, w tym w szczególności wykonywania funkcji orzeczniczych w I Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego w (...); 3/ zaniechania wszelkich innych działań, które skutkowałyby pominięciem uprawionego, jako sędziego, w wyznaczaniu terminów posiedzeń oraz przydzielaniu spraw w I Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego w (...), na zasadach ogólnych. Pełnomocnik domagał się wyznaczenia dłużnikowi na podstawie art. 1050 § 1 kpc terminu jednego dnia roboczego na wykonanie w/wym czynności oraz zagrożenia Prezesowi Sądu Rejonowego w (...) (...) jako osobie uprawionej do reprezentowania dłużnika – grzywną w wysokości 15.000,-zł na wypadek, gdyby Sąd Rejonowy w (...) nie wykonał obowiązków objętych postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2021 r. wydanym w sprawie o sygn. akt VII Po 16/21 w określonym terminie.

Nadto, pełnomocnik wierzyciela domagał się nałożenia na Prezesa Sądu Rejonowego w (...) (...) w oparciu o przepisy art. 1051 § 1 kpc w zw. z art. 1052 kpc i art. 1053 § 1 i 2 kpc, grzywny w wysokości 15.000,-zł z jednoczesną jej zamianą na areszt w wypadku niezapłacenia, licząc jeden dzień aresztu jako 50,-zł grzywny za działania tegoż Prezesa wbrew określonymu w przedmiotowym postanowieniu obowiązkowi dopuszczenia (...) do wykonywania wszystkich praw i

obowiązków służbowych przysługujących mu z tytułu pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w (...).

Dłużnik, przesłuchany w sprawie w trybie art. 760 § 2 kpc, wniósł o odrzucenie wniosku z uwagi na niedopuszczalność w sprawie drogi sądowej. Wskazał na wyłączną kompetencję w tej kwestii Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego i domagał się, w związku z tym, zakreślenia wierzycielowi terminu 1 miesiąca na usunięcie braku formalnego wniosku poprzez uzyskanie zgody Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego na pociągnięcie go, jako sędziego, do odpowiedzialności w postaci nałożenia grzywny z zamianą na areszt.

Sąd zważył co następuje:

W ocenie Sądu wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie, aczkolwiek z innych względów niż wskazywane przez dłużnika.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowi ustalenie, iż w niniejszej sprawie winien znaleźć zastosowanie przepis art. 1060 kpc, a nie art. 1050 kpc, na którym oparty został wniosek wierzyciela.

Przedmiotowe ustalenie wynika:

1/ po pierwsze z faktu, że wniosek wierzyciela o egzekucję postanowienia Sądu Rejonowego w (...) VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 kwietnia 2021 r. wydanego w sprawie sygn. akt VII Po 16/21 został przekazany tut. Sądowi postanowieniem Sądu Okręgowego w (...) wydanym dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie IV Po 7/21 na podstawie art. 44⁽²⁾ pkt. 1 kpc.

Przepis ten przewiduje przekazanie sprawy, jeżeli stroną jest Skarb Państwa, a sąd działa w postępowaniu jedynie jako statio fisci tj. państwowa jednostka organizacyjna, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie.

Jak stwierdza Marcin Dziurda w Komentarzu pod redakcją Tadeusza Zembrzuskiego do Kodeksu postępowania cywilnego, po zmianach obowiązujących od 7 listopada 2019 r., przy wprowadzaniu niniejszego przepisu nie wzięto pod uwagę, że zgodnie z art. 460 § 1 kpc w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych zdolność sądową ma także pracodawca, chociażby nie posiadał osobowości prawnej. Dotyczy to przede wszystkim państwowych jednostek budżetowych, w tym sądów. Zgodnie bowiem z utrwaloną linią orzecznictwa, zapoczątkowaną wyrokiem SN z 19.09.1996 r., I PRN 101/95, OSNAPiUS 1997/7, poz. 112, stroną postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych jest nie Skarb Państwa, ale określony sąd. Zdaniem w/wymienionego komentatora, założenia, które legły u podstaw art. 44⁽²⁾ kpc, przemawiają za przekazaniem sprawy innemu sądowi również wówczas, gdy stroną postępowania jest rozpoznający sprawę sąd działający bezpośrednio (na podstawie art. 460 § 1 kpc), a nie jedynie jako reprezentant Skarbu Państwa. Należy się opowiedzieć za stosowaniem w takich przypadkach art. 44⁽²⁾ § 2 kpc per analogiam.

Za zasadne zatem uznać należy stanowisko, iż Sąd Okręgowy w (...) przekazując na podstawie art. 44⁽²⁾ pkt.1 kpc tut. Sądowi sprawę z zakresu prawa pracy, w której dłużnikiem jest działający bezpośrednio na podstawie art. 460 kpc - Sąd Rejonowy w (...), musiał opierać się na przekonaniu, iż również w tego typu sprawach zastosowanie znajdują przepisy regulujące stosunki prawne, w których stroną jest Skarb Państwa.

2/ po drugie z faktu, że sąd rejonowy (tu Sąd Rejonowy w (...)), chociaż posiada zdolność sądową w sprawach z zakresu prawa pracy, to nie jest jednostką organizacyjną posiadającą samodzielną osobowość prawną (jak np. przedsiębiorstwa państwowe, państwowe uczelnie wyższe, Narodowy Bank Polski, Zakład Ubezpieczeń Społecznych czy Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa). Jest natomiast wyposażoną w szczególną zdolność sądową państwową jednostką organizacyjną niemającą osobowości prawnej (jednostką budżetową), strukturą nie dysponującą własnym mieniem. Świadczenie objęte tytułem egzekucyjnym wystawionym przeciwko sądowi rejonowemu w rozumieniu cywilnoprawnym może zostać zatem spełnione jedynie przez Skarb Państwa jako podmiot prawa, w którego skład ten

sąd wchodzi. Przemawia to za przyjęciem, że art. 1060 kpc winien mieć zastosowanie także do państwowych jednostek budżetowych jako pracodawców, o których mowa w art. 460 § 1 kpc.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż procedowanie w niniejszej sprawie winno opierać się na przepisie szczególnym, regulującym egzekucję przeciwko Skarbowi Państwa tj. art. 1060 kpc, a nie przepisach ogólnych o egzekucji świadczeń niepieniężnych.

Przepis art. 1060 kpc reguluje sposób prowadzenia egzekucji świadczeń pieniężnych (§ 1) i niepieniężnych (§ 3) przeciwko Skarbowi Państwa przewidując dodatkowe warunki jej wszczęcia. Najważniejsze odstępstwo od zasad ogólnych polega na tym, że zarówno w egzekucji świadczenia pieniężnego jak i pieniężnego wierzyciel przed skierowaniem sprawy do sądu musi wezwać daną jednostkę organizacyjną do dobrowolnego wykonania obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym. Wezwanie to powinno być dokonane w taki sposób, aby nie budziło wątpliwości, że doszło do wiadomości adresata. Dopiero po upływie dwóch tygodni od doręczenia tego wezwania (dlatego wierzyciel winien zapewnić sobie dowód jego doręczenia w określonej dacie np. poprzez tzw. zwrotne potwierdzenie odbioru przesyłki pocztowej) : 1/ w przypadku świadczeń pieniężnych wierzyciel może złożyć do sądu wnioski o nadanie klauzuli wykonalności, a następnie wniosek do komornika o wszczęcie egzekucji z rachunku bankowego, która dalej toczy się według art. 889–893 kpc.; 2/ w przypadku świadczeń niepieniężnych wierzyciel zgodnie z art. 1060 § 3 kpc może wnieść do sądu o wyznaczenie kierownikowi właściwej państwowej jednostki organizacyjnej terminu do spełnienia świadczenia i temu kierownikowi wymierzyć grzywnę w razie niespełnienia świadczenia w wyznaczonym terminie. Co istotne, Sąd wydaje stosowne postanowienie jedynie wówczas, gdy kierownik właściwej jednostki organizacyjnej został zgodnie z art. 1060 § 1 kpc wezwany do dobrowolnego spełnienia świadczenia objętego tytułem egzekucyjnym i nie dopełnił tego w terminie dwóch tygodni. Termin do spełnienia świadczenia – niejako dodatkowy – na podstawie art. 1060 § 3 sąd może wyznaczyć jedynie wówczas, gdy wcześniej bezskutecznie upłynął ustawowy termin dwóch tygodni określony w art. 1060 § 2 kpc.

Przepisy art. 1060 kpc jasno i jednoznacznie określają, po spełnieniu jakich przesłanek (warunków) może być wszczęte przewidziane w art. 1060 § 3 kpc właściwe postępowanie egzekucyjne dotyczące świadczenia niepieniężnego od Skarbu Państwa. Wynika z nich, że kierownikowi państwowej jednostki organizacyjnej może zostać wymierzona grzywna tylko wówczas, gdy wierzyciel wezwał właściwe statio fisci do dobrowolnego spełnienia świadczenia, a następnie bezskutecznie upłynął termin dwóch tygodni. Wierzyciel musi wykazać spełnienie tych wymagań. Oznacza to, iż w razie niewykazania przez wierzyciela faktu skierowania do właściwego statio fisci wezwania do dobrowolnego spełnienia świadczenia zgodnie z art. 1060 § 1 kpc, a następnie bezskutecznego upływu wynikającego z art. 1060 § 2 kpc terminu dwóch tygodni, środki egzekucyjne określone w art. 1060 § 3 kpc nie mogą być zastosowane.

W niniejszej sprawie wierzyciel nie wykazał by przed skierowaniem do sądu przedmiotowego wniosku wezwał dłużnika do dobrowolnego spełnienia obowiązku objętego postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2021 r. sygn. akt VII Po 16/21 (§ 1 art. 1060 kpc) i zaistniały przesłanki wskazane w § 3 art. 1060 kpc tj. od skutecznego doręczenia takiego wezwania upłynęły bezskutecznie 2 tygodnie. Zdaniem Sądu, przymiotu wezwania, o którym mowa w § 1 art. 1060 kpc nie można przyznać dołączonej do wniosku informacji z portalu tvn 24.pl z dnia 19 kwietnia 2021 r. Samo bowiem stawienie się celem wykonywania obowiązków i praw służbowych nie oznacza, że doszło do prawidłowego wezwania dłużnika do wykonania tytułu egzekucyjnego w rozumieniu art. 1060 kpc Nie sposób tej informacji potraktować także jako dowodu doręczenia dłużnikowi przedmiotowego wezwania. Nadto, oczywistym pozostaje też to, że niniejszy wniosek nadany w urzędzie pocztowym dnia 20.04.2021 r. tj. po upływie 6 dni od wydania postanowienia z dnia 14 kwietnia 2021 r. został skierowany przez wierzyciela do sądu bez zachowania terminu (2 tygodni) określonego w art. 1060 kpc .

Konsekwencją powyższego jest uznanie przedmiotowego wniosku za przedwczesny.

Na marginesie jedynie w tym miejscu Sąd zauważa, iż powszechnie znana i bezsporna okoliczność, że wierzyciel – sędzia (...)mimo prawomocnego orzeczenia Sądu Rejonowego w (...) VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 kwietnia 2021 r. o sygn. akt VII Po 16/21 nie został i nadal nie jest przywrócony do pracy przez prezesa Sądu Rejonowego w (...) może być i będzie podstawą rozstrzygnięcia sądu gdy wierzyciel wykaże, że

wykorzystał inne postępowanie (tj. wezwanie do dobrowolnego spełnienia świadczenia), od którego uzależnione jest wszczęcie postępowania sądowego określonego w art. 1060 kpc. W przedmiotowej sprawie zachodzi bowiem czasowa niedopuszczalność drogi sądowej tj. by wniosek wierzyciela był skuteczny, winien on uprzednio podjąć określone czynności i wyczerpać określony tryb.

Zgodnie ze stanowiskiem prezentowanym przez część doktryny, niepodjęcie określonych czynności lub niewyczerpanie trybu przewidzianego przez odnośne przepisy prawa stanowi brak merytorycznej przesłanki żądania, skutkujący jego oddaleniem. Tak m.in. A. Antkiewicz w Komentarzu do Kodeksu postępowania cywilnego pod redakcją sędziego Sądu Najwyższego Tomasza Szanciło 2019 „Sąd powinien oddalić – jako przedwczesny – wniosek wierzyciela o wyznaczenie kierownikowi właściwej państwowej jednostki organizacyjnej Skarbu Państwa terminu do spełnienia świadczenia niepieniężnego, jeśli wierzyciel nie wezwał wcześniej właściwej statio fisci Skarbu Państwa do wykonania tego świadczenia lub nie upłynął jeszcze dwutygodniowy termin od doręczenia tej jednostce wezwania wierzyciela do spełnienia świadczenia.”

Z kolei, według innych jej przedstawicieli jak wskazuje M. Dziurda w Komentarzu do KPC pod redakcją P. Ryłskiego (J. Jagieła, w: A. Marciniak, Komentarz KPC, t. IV, Legalis 2020, art. 1060, Nb 9; W. Broniewicz, Wszczęcie, w: E. Warzocha (red.), Współczesne, s. 74) „jeżeli wierzyciel wystąpił z wnioskiem o wyznaczenie kierownikowi jednostki organizacyjnej Skarbu Państwa terminu do spełnienia świadczenia niepieniężnego (art. 1060 § 3 kpc) bez uprzedniego wezwania do wykonania tego świadczenia, sąd powinien wniosek odrzucić. Pogląd, że w takiej sytuacji powinno dojść do odrzucenia wniosku o zastosowanie środków przewidzianych w art. 1060 § 3 – nie zaś do jego oddalenia – uzasadnia się również przez odwołanie się do tzw. przeszkód procesowych (J. Jankowski, Przebieg postępowania egzekucyjnego, upadłościowego i układowego. Struktura postępowań w ujęciu dynamicznym, Kraków 1999, s. 185; K. Flaga-Gieruszyńska, w: A. Zieliński, K. Flaga-Gieruszyńska, Komentarz KPC, 9, Legalis 2017, art. 1060, Nb 12).”

Reasumując, w świetle powyższych rozważań, Sąd przychylając się do stanowiska prezentowanego przez szerszy krąg przedstawicieli doktryny, przedmiotowy wniosek jako niespełniający przesłanek art. 1060 kpc postanowił odrzucić, o czym orzekł jak w sentencji.

SSR Bożena Więckowska SSR Karolina Lubińska SSR Dorota Wiese-Stefanek